

POSLOVNE FINANSIJE,
RAČUNOVODSTVO I
KNJIGOVODSTVO ZA
PODUZETNICE

OD MonArch

Amra Somun Dolarević, dipl.oec

ZAKONSKE OSNOVE I POSLOVANJE OBRTA

Predavač :

Amra Somun Dolarević, dipl.oec
60 minuta

Zakonska osnova: Zakon o obrtu i srodnim djelatnostima u Federaciji Bosne i Hercegovine, Sl. Novine FBiH br 75/2021

- ▶ Sadržaj, način i uslove obavljanja obrtničke djelatnosti, srodne djelatnosti i domaće radinosti
- ▶ Osnivanje, poslovanje, zajedničko obavljanje i prestanak obavljanja obrta, srodnih djelatnosti i domaće radinosti (obrt)
- ▶ Obrtni registar
- ▶ Obrazovanje i osposobljavanje za obavljanje obrta
- ▶ Nadzor

Pojmovi:

- ▶ Obrt-je samostalno i trajno obavljanje dopuštenih i registrovanih djelatnosti u
  - ▶ Osnovnom
  - ▶ Dopunskom
  - ▶ Dodatnom zanimanju
- Od strane fizičkih lica sa cilje postizanja dobiti kroz proizvodnju, promet ili pružanjem usluga
- Obrtnik-fizičko lice koje obavlja djelatnost u svoje ime i za svoj račun (može se koristiti radom drugih lica-zaključiti ugovor o radu)

Djelatnost obrta

- ▶ Dopuštena djelatnost svaka privredna djelatnost koja nije zakonom zabranjena
- ▶ Pretežna djelatnost obrta je ona kojom se ostvaruje najveće učešće u ukupnom prihodu obrta
- ▶ Pretežnu djelatnost određuje obrtnik u postupku osnivanja obrta

OSNOVNO I DOPUNSKO ZANIMANJE

- ▶ OSNOVNO- ako ispunjava opšte uslove i nema zasnovan radni odnos
- ▶ DOPUNSKO- ako ispunjava opšte uslove i ima zasnovan radni odnos, isključivo samostalnim radom i to najduže 20 sati sedmično
- ▶ DOPUNSKO- ako ispunjava opšte uslove i koje je ostvarilo pravo na penziju, i nema vremenskog ograničenja broja sati

DODATNO ZANIMANJE

- ▶ Ako fizičko lice ispunjava opšte uslove i ima zasnovan radni odnos ili je ostvarilo pravo na penziju obavlja obrt kao dodatno zanimanje ali isključivo preko voditelja obrta koje mora biti u radnom odnosu kod vlasnika obrta i ispunjavati opšte i posebne uslove obrta.

Registracija, obaveze i prava obrtnika

GLAVNI KORACI KOD ZASNIVANJA OBRTA

- ▶ Kod obrtničke djelatnosti vođenje računovodstva je jednostavnije za razliku od firmi. Sama procedura osnivanja je drugačija, brža, lakša i jeftinija.
- 1. Registracija obrta (podnošenje dokumenata nadležnoj općinskoj službi)
- 2. Izrada pečata
- 3. Registracija u poreznoj upravi – obrazac POR 503-ID broj
- 4. Šifra djelatnosti-obrazac RPS Zavod za statistiku
- 5. Prijava radnog odnosa
- 6. Banka otvaranje računa
- 7. Inicijalna fiskalizacija popunjavanje obrasca ZIF
- 8. Knjige u obrtu nabaviti

KNJIGE U OBRTU

► Knjige:

- KPR 1041-Knjiga prihoda i rashoda-za sve obrtnike-ovjera u PU
- Knjiga prometa KP-1042-za one koji naplaćuju u gotovini i virmanom-ovjera u PU
- Evidencija o potraživanjima i obavezama EPO-1044-(može elektronski)
- Popisna lista dugotrajne imovine PLDI-1043-ko ima dugotrajnu imovinu
- Knjiga žalbi

Paušalci nisu dužni voditi poslovne knjige, osim onih koji ostvaruju promet sa pravnim licima tada vode Knjigu prometa.

DUŽNOST OBRTNIKA

- ▶ Istaknuti firmu na ulazu u sjedište obrta
- ▶ Istaknuti radno vrijeme i pridržavati ga se
- ▶ Na vidnom mjestu istaknuti Rješenje kojim se odobrava rad obrta
- ▶ Na vidnom mjestu istaknuti cjenovnik proizvoda, usluga
- ▶ Kupcima izdat račun
- ▶ Uredno voditi evidencije shodno propisima
- ▶ Mjere zaštite na radu provoditi

PRIVREMENO OBUSTAVLJANJE OBRTA

- ▶ Može se privremeno obustaviti u trajanju do jedne godine-pismeno se obavještava nadležni organ, najkasnije sedam dana od obustave
- ▶ Može i do tri godine u slučaju bolesti ili nastupa više sile
- ▶ Do tri godine ako se koristi porodiljski dopust do treće godine života djeteta
- ▶ Nadležni organ izdaje rješenje o privremenoj obustavi obrta
- ▶ Ponovni početak rada obrta obrtnik obavještava nadležni organ najkasnije osam dana prije isteka privremene obustave

PRESTANAK RADA OBRTA

- ▶ Odlukom obrtnika, odjava nadležnom organu
  - ▶ Po sili zakona
  - ▶ I dr...
-
- ▶ **VAŽNO!!!**
  - ▶ **AKO SE PRESTANE SA RADOM IZVRŠITI POTREBNE ODJAVE, ZAKLJUČITI POSLOVNE KNJGE!!!!!!**

POČETAK RADA

- ▶ 30 DANA OD DONOŠENJA Rješenja o odobrenju obavljanja obrta
- ▶ Ugovor sa računovodstvenom agencijom, računovođom
  - ▶ Na vrijeme plaćati poreze i doprinose na plate, do 10tog za prethodni mjesec
  - ▶ Knjige se vode na principu blagajne-koliko imaš plaćaš i trošiš
  - ▶ Osnovice za plaćanje doprinosa utvrđuju se na godišnjoj osnovi za određene obveznike
  - ▶ Isticanje firme 20*30 cm besplatno, ostalo ima propisan iznos takse
  - ▶ Ako se postavlja reklama općini se plaća posebna naknada koju odredi općinska komisija

Domaća
radinost-uslovi,
osnivanje,
poslovanje i
prestanak

DOMAĆA RADINOST

- ▶ Ne traži se posebna stručna sprema
- ▶ Obavlja se samostalno ili uz pomoć domaćinstva
- ▶ Obavlja se u stambenim prostorijama
- ▶ Ministar propisuje koje se djelatnosti smatraju domaćom radinosti
- ▶ Nadležni organ Rješenjem odobrava obavljanje domaće radinosti i upisuje se u Obrtni registar

TRADICIONALNI I STARI ZANATI

- ▶ Vlada FBiH na prijedlog lokalne uprave utvrđuje popis tradicionalnih i starih zanata
- ▶ U cilju očuvanja tradicionalnih i starih zanata i podsticanja interesa za njihovo obavljanje Vlada FBiH, vlade kantona i jedinice lokalne samouprave u normativnim aktima koje donose, mogu propisati olakšice i planirati sredstva za finansiranje projekata iz ove oblasti.

VAŽNO

- ▶ Trgovci i ugostitelji ne mogu biti paušalci
- ▶ Izuzetak su trgovci pojedinci kojima je izmjenama Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dobit data mogućnost dobijanja statusa paušalca
- ▶ Trgovci pojedinci ne mogu imati zaposlene radnike ako žele dobiti status paušalca

KAKO DOBITI STATUS PAUŠALCA

- ▶ Ukoliko se samostalni poduzetnik nalazi u nekoj od tri navedene kategorije, potrebno je
- ▶ da nadležnoj Poreznoj upravi podnese Zahtjev (obrazac: ZMP-1055), koji se može naći na web stranici Porezne uprave
- ▶ Rješenjem Porezne uprave samostalni poduzetnik (od dana navedenog na Rješenju) ima status paušalca
- ▶ Važno je reći da je Porezna uprava dužna u roku od 15 (petnaest) dana donijeti Rješenje, pozitivno ili negativno
- ▶ Izuzetak od obaveze podnošenja ovog Zahtjeva su prevozničke djelatnosti sa samo jednim sredstvom prevoza, jer samim Rješenjem o početku obavljanja djelatnosti dobijaju status paušalca.
- ▶ PAUŠALAC NIJE OBVEZNIK FISKALIZACIJE

MJESEČNI PAUŠALI-MINIMALNA OSNOVICA ZA UPLATU DOPRINOSA

- ▶ Samostalni poduzetnik koji je paušalac, plaća porez na dohodak u sljedećim iznosima:
  - kućna radinost (obrtničke i djelatnosti koje su srodne obrtničkim) – 70,00 KM
  - stari i tradicionalni zanati – 30,00 KM
  - prevoz putnika samo sa jednim sredstvom prevoza – 50,00 KM
  - prevoz tereta jednim prevoznim sredstvom – 80,00 KM
  - trgovci pojedinci – 70,00 KMNavedeni paušali se plaćaju do 15 – og za prethodni mjesec.
- ▶ „Paušalci“ nisu u obavezi da vode poslovne knjige propisane Zakonom o porezu na dohodak, izuzev poreznih obveznika koji povremeno sa pravnim licima ostvaruju bezgotovinski promet. U tom slučaju, isti su dužni da vode knjigu prometa (obrazac KP – 1042) u kojoj su dužni da evidentiraju bezgotovinski promet ostvaren sa tim licima

PDV-POREZ NA
DODATNU
VRIJEDNOST
-PRAG
-OBRAČUN
-PRIJAVA

PDV

- ▶ Porez na dodanu vrijednost (PDV) je najrasprostranjeniji sistem oporezivanja prometa roba i usluga na svijetu.
- ▶ Po svojoj prirodi, PDV je indirektni porez, što znači da se ne prikuplja direktno od lica koje je porezni obveznik (kao porez na dobit pravnih ili porez na dohodak fizičkih lica), već od onih koji se u lancu nabavke dobara i usluga smatraju krajnjim potrošačima
- ▶ U poreznoj teoriji, PDV se definiše kao neto svefazni porez.
- ▶ Svefazni, jer se obračunava u svakoj fazi prometa dobara i usluga
- ▶ neto, jer se oporezivanje vrši tako da se u svakoj od faza oporezuje samo vrijednost dodana u toj fazi

PRAG

- ▶ Ko je obveznik PDV-a? Registrovani obveznici koji promet dobara i usluga izvrše u BiH , kao i uvoz dobara u našu zemlju iz inostranstva
- ▶ Dva načina da se postane obveznikom.
  1. obavezan ulazak u sistem po sili zakona ako se pređe prag odnosno kada lice u svrhu ostvarivanja prihoda na godišnjem nivou izvrši više od 100.000 KM prometa koji bi se smatrao oporezivim ili ako se očekuje da to učini u jednoj godini
    - ▶ lice se **mora registrovati** za PDV, bez obzira na to da li je veliko preduzeće ili mali obrtnik
  2. mogu učiniti dobrovoljno (sada veoma teško, jer se mora učiniti izvjesnim da će se ostvariti prihod od 100 000 KM u periodu jedne kalendarske godine)

REGISTRACIJA I UPIS U REGISTAR PDV OBVEZNIKA

- ▶ *Pravilnikom o registraciji i upisu u Jedinствен registar obveznika indirektnih poreza* je propisan postupak registracije
- ▶ lice koje neko vrijeme obavlja određenu djelatnost, a koje uviđa da će preći propisani prag od 100.000 KM, ono je dužno podnijeti zahtjev za registraciju do 20. u mjesecu koji je uslijedio poslije mjeseca u kojem je ostvaren ili u kojem je postalo očigledno da će biti ostvaren postavljeni prag.
- ▶ UIO u roku od petnaest dana treba izdati rješenje o registraciji,
- ▶ ali obaveza počinje teći bez obzira na to već prvog dana u mjesecu poslije mjeseca u kojem je ostvaren promet od 100.000 KM ili u kojem je postalo očigledno da će biti ostvaren

STOPA PDV

- ▶ JEDINSTVENA
- ▶ 17%
- ▶ Relativno niska u odnosuna druge Evropske države

ŠTA SE SMATRA OPOREZIVIM PROMETOM

- ▶ Promet je ključna riječ u sistemu poreza na dodanu vrijednost.
- ▶ Onaj promet koji podliježe oporezivanju se jednostavno i naziva “oporezivi promet”.
- ▶ Kod nas je, kako je već rečeno, usvojen princip primjene jedinstvene stope oporezivanja na sve oporezive promete, pa se onda uvijek obračunava 17% PDV-a.
- ▶ Izuzetak je izvoz koji se, iako se smatra oporezivim prometom, oporezuje sa nultom stopom, što je, zapravo, podsticajna mjera kojom se želi pomoći izvoznim aktivnostima naših subjekata

EVIDENCIJE

- ▶ Registrovani PDV obveznik je dužan voditi knjige s dovoljno podataka koji će omogućiti pravilno i blagovremeno (mjesečno) obračunavanje i plaćanje poreza, kao i vršenje kontrole pravilnosti i pravovremenosti izvršavanja obaveza
- ▶ KIF
- ▶ KUF
- ▶ I NIZ EVIDENCIJA VEZANIH ZA IZDATE I PRIMLJENE FAKTURE KOJE SE SMATRAJU/NE SMATRAJU OPOREZIVIM PROMETOM
- ▶ Važno je naglasiti da porezni obveznik obezbjeđuje sve podatke potrebne za utvrđivanje porezne osnovice i porezne obaveze, kao i za utvrđivanje ulaznog poreza računovodstvenoj agenciji/internom računovodstvu kako bi se sve potrebne evidencije uradile po važećim računovodstvenim propisima i standardima za pravna lica

PDV PRIJAVA

- ▶ porezni period je jedan mjesec
- ▶ obaveza plaćanja poreza se utvrđuje mjesečno
- ▶ Prijavljivanje Upravi za indirektno oporezivanje se vrši kroz obrazac PDV prijave
- ▶ Podnosi se svaki mjesec
- ▶ do desetog u mjesecu za prethodni mjesec
- ▶ PDV-e prijava ima propisanu formu i propisano uputstvo za popunjavanje polja koja sadrži
- ▶ PDV prijave postoji čak i onda kada obveznik u posmatranom mjesecu nije imao nikakvih transakcija ili događaja koji su relevantni za PDV
- ▶ Ova obaveza, jednostavno, postoji za svaki mjesec sve dok lice ima status registrovanog poreznog obveznika